



Scenă din „Nemaipomenita furtună”

(Căminul cultural Budișteni, raionul Topoloveni, reg. Pitești)

PĂPUȘARII AMATORI, ÎN FINALĂ

În finala primului Concurs bienal al teatrului de amatori „I.L. Caragiale” care s-a ținut între 8—11 decembrie 1958, la București, alături de formațiile de teatru dramatic, de recitatori și cititori artistici, s-au prezentat și șapte echipe de păpușari. Ele reprezintă cele mai bune colective care au fost selecționate de-a lungul etapelor concursului din cele peste 250 de echipe care au concurat în bienală. Creșterea simțitoare a numărului echipelor de păpușari amatori în căminele sătești sau în casele raionale de cultură arată o îmbucurătoare sporire a înțelesului și a preocupării amatorilor pentru arta păpușărească.

Confruntarea lor, în cadrul finalei de la București, a prilejuit nu numai satisfacția unei primări călduroase din partea publicului mic și mare din București care a umplut pînă la refuz, zi de zi, sala de spectacol, ci a constituit și un interesant și prețios schimb de experiență, la nivelul celor mai bune echipe de amatori din țară. De asemenea, întrecerea a ridicat probleme care pot fi considerate esențiale pentru dezvoltarea artei păpușărești la amatori.

În primul rînd, relev că pe un decesebit succes al finalei, nivelul plasticii spectacolelor prezentate. Am avut satisfacția de a vedea păpuși și decoruri frumoase, eliberate de influența negativă a naturalismului. Păpușile din spectacolul *Prima lecție* al Casei de cultură Bistrița, ca și cele din spectacolul *Bursucel învață carte* din Roman, sau ale echipei laureate din Giurgiu, însumau calități prețioase: o linie de stilizare care exprimă esența caracterului personajului, o unitate organică între tratarea plastică a păpușii și a decorului și, în sfîrșit, gust și pricepere în alegerea materialelor folosite în confecționarea păpușilor. Colectivele din finală, în marea lor majoritate, au arătat că posedă cunoștințele de bază ale meșteșugului, că au maturitate, reușind să creeze păpuși care au devenit adevărate personaje de teatru, și decoruri simple, neîncărcate.

Tendința de caracterizare a personajului prin păpușă este urmată de un efort susținut (care s-a făcut remarcată la mai toate colectivele din finală) de a prezenta personajul și prin vorbire. Interpretii s-au străduit să caute și să redea culoare, ritm și specificitate vocilor, să selecteze vocile potrivit acestor cerințe de bază într-o caracterizare prin vorbire. (Trebuie felicitat

în primul rând colectivul din Giurgiu pentru armonioasă interpretare vocală.) Desigur că n-au fost absente nereuşitele. S-au putut astfel observa adesea persistenţele concepţiei greşite a unora, de a vorbi „aşa cum vorbesc copiii” sau de a-şi preface vocea, fără a o apropia de caracterul personajului. (De pildă, în spectacolul celor din Roman *Bursucul învaţă carte*.) Rezultatul este fals şi neconvingător. Dar, important este că a apărut cu insistenţă această preocupare, care nu va putea să nu dea roade.

Din păcate, elementul cel mai important care ajută la realizarea personajului: minuirea, a fost sub posibilităţile colectivelor. Este de dorit ca ridicarea măiestriei minuirii păpuşii să stea în centrul atenţiei instructorilor artistici şi a păpuşarilor amatori. Păpuşa se exprimă prin acţiune, aceasta este marea ei forţă, mijlocul ei cel mai puternic de a comunica într-un mod concis gândul şi simţirea personajului. Acţionînd, păpuşa este vie, convingătoare, iar munca cea mai pasionantă în crearea rolului este munca păpuşarului de a născoci, alege şi realiza pentru păpuşa acţiuni care să scoată la iveală şi să sublinieze conţinutul de idei şi sentimente al rolului, al piesei. Aci se găseşte şi izvorul bogat al satisfacţiei artistice atât a păpuşarului — cit şi a publicului!

De pildă, în teatrul popular: cînd Vasilache îl bate pe jandarm şi pe popă, el exprimă într-o formă concisă şi clară poziţia faţă de societate a eroului, iar publicul înţelege şi aprobă pe Vasilache tocmai pentru felul său lapidar de a rezolva problema.

Fără îndoială că un rol însemnat îi revine textului dramatic. Păpuşa nu suportă replici şi dialog lung, încărcat; în asemenea cazuri, ea îşi pierde farmecul şi viaţa artistică îşi slăbeşte mesajul. Şi cu multă părere de rău constatăm că puţinele piese oferite colectivelor de amatori sînt sărace, atât ca temă, dar mai ales ca posibilităţi păpuşăreşti. Acţiuni fade şi generale, personaje şi conflicte palide, o replică ternă opresc, în loc să ajute pe minutor să ajungă la o interpretare păpuşărească. Sînt puţine piese care să atace problemele contemporane ale satului de azi, ale uzinei. Faptul acesta trebuie cu atât mai puternic îndreptat, cu cît ştim din deplasările pe care le face Teatrul „Tăndărică” la sate, cît de mare este numărul şi cît de deosebite sînt interesul şi bucuria ţăranilor de toate vîrstele, care urmăresc spectacolele cu păpuşi, chiar atunci cînd ele se adresează cu totul altei vîrste, copiilor de şcoală.

Finala Festivalului biennial de teatru a demonstrat aşadar necesitatea ca alături de materiale despre tehnica construcţiei păpuşii

şi a minuirii ei, Casa Centrală a Creaţiei Populare să stimuleze scrierea şi să editeze cît mai multe scenete ori piese scurte în măsură să constituie atât ca tematică, cît şi ca posibilităţi de înscenare, o serioasă bază literar-dramatică pentru munca şi pasiunea artistică a amatorilor. Nu trebuie ocolită în acest scop nici tradiţia păpuşarilor populari, tradiţie care ridicată la mijloacele şi cunoştinţele actuale despre păpuşa să capete noi valenţe artistice şi sociale caracteristice şi potrivite timpului nostru. Vom ajuta în chipul acesta la îmbogăţirea vechii noastre tradiţii a teatrului popular de păpuşi.

Stefan Lenkisch

DE SUCESELE AMATORILOR RĂSPUND PROFESIONIŞTII

Între echipele de teatru de amatori şi oamenii de teatru profesionişti există o legătură pe care o remarcăm îndeosebi cu prilejul concursurilor de mai mare amploare. În măsura în care echipele de amatori sînt sprijinite cu seriozitate şi perseverenţă de către profesionişti sînt şi roadele pe care le pot culege. De unul din numeroasele exemple care demonstrează acest lucru mă voi ocupa mai jos.

Echipa de teatru a Căminului cultural din Budişteni (laureată a celui de al IV-lea concurs) a cucerit anul acesta locul I la finala Festivalului biennial de teatru „I. L. Caragiale” prezentînd piesa *Nemaipomenita furtună* de M. Davidoglu. Aceasta poate părea o simplă ştire. E însă mult mai mult. Ea dovedeşte pasiunea şi perseverenţa în munca artistică a unui colectiv de actori amatori, dar în acelaşi timp ne vorbeşte şi despre cel care, cu dragoste şi cu înţelegere, îndrumază paşii nu totdeauna siguri ai acestor începători. Este vorba de Gh. Lascu, un pedagog încercat, pe care publicul din Piteşti l-a aplaudat de multe ori atunci cînd a apărut pe scenă. De ani de zile, actorul Gh. Lascu se dedică muncii de îndrumare a artiştilor amatori şi iată că rezultatele nu s-au lăsat aşteptate. Exemplul său a fost urmat şi de regizorul Ovidiu Georgescu (care instruiind echipa Casei de cultură din R. Vilcea a obţinut locul III) şi de actorul Gh. Stănescu, care a instruit echipa Casei de cultură din Drăgăşani. Actor ca Dem. Psatta, Gh. Buciu, Gh. Zărnescu. M. Petrican ajută la instruirea unor echipe ale căminelor din regiune, după cum alţii sprijină echipele de teatru sau